

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 11/2004 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om avträdelsestöd för lant- bruksföretagare och av vissa lagar som gäller ti- digare avträdelssystem

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 13 oktober 2004 en proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare och av vissa lagar som gäller tidigare avträdelssystem (RP 192/2004 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Esko Laurila och äldre regeringssekreterare Katriina Pessa, jord- och skogsbruksministeriet
- sektionschef Maire Lumiaho, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- chef för juridiska enheten Sonja Lilius, Lantbruksföretagarnas Pensionsanstalt.

Dessutom har utskottet fått skriftligt utlåtande från

- justitieministeriet
- sametinget
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC.

PROPOSITIONEN

Regeringen förlår ändringar i lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare. Förslaget innefattar bestämmelser om preskription av fordringar, eftersom den lag om preskription av skulder som trädde i kraft vid ingången av 2004 inte till alla delar gäller avträdelsestöd eller andra socialförsäkringsförmåner. Preskriptionstiden för återkrav av förmån som utbetalts utan grund och för erhållande av en förmån blivit obetald föreslås vara tio år, varefter fordringarna preskriberas. Som ny preskriptionstid vid återkrav av genom återkravsbeslut fastställda fordringar på förmåner föreslås fem år, och när

denna period avbryts börjar en ny femårsperiod löpa. En motsvarande preskriptionstid på fem år föreslås också för erhållande av en förmån som en pensionsanstalt beviljat, men som helt eller delvis förblivit obetald. Denna tid räknas från det att yrkande om att erhålla förmånen första gången framställts till pensionsanstalten inom den ovan nämnda tidsfristen på tio år. De föreslagna ändringarna motsvarar till sitt innehåll de ändringar avseende preskription av fordringar som gjorts i lagstiftningen om den privata sektorns arbetspensioner.

I lagen föreslås dessutom ändringar på grund av förvaltningslagen, som trädde i kraft i början av 2004. Hänvisningsbestämmelserna till lagen om pension för arbetstagare i lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare föreslås bli reviderade så att de motsvarar de ändringar som förvaltningslagen medförde i pensionslagarna för den privata sektorn. Dessutom föreslås vissa preciseringar i lagen om förfaringssättet vid och behandlingen av ansökan om avträdelsestöd.

Propositionen gäller också avträdelssystemen för lantbruksföretagare från tiden innan sys-

temet med avträdelsestöd infördes, eftersom pensioner och ersättningar fortfarande utbetalas med stöd av de tidigare systemen. Således föreslår regeringen motsvarande ändringar i lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare, lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare och lagen om avträdelsepension, till den del bestämmelserna ännu kan vara tillämpliga.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit fastställda.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Regeringen föreslår bl.a. att 40 § 1 mom. i lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare, 43 § 1 mom. i lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare och 37 § 1 mom. i lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare ändras. I fråga om dessa ändringar påpekar utskottet att regeringens proposition till riksdagens med förslag till lagar om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare samt vissa andra lagar (RP 215/2004 rd) innehåller förslag om ändring av samma lagrum. Eftersom den propositionen inte beaktar de ändringar som den nu behandlade propositionen föreslår av samma lagrum anser utskottet att ändringarna i sin helhet bör behandlas i samband med RP 215/2004 rd. På det sättet undviker man att ändra lagrummen två gånger inom en mycket kort tid. Dessutom blir det då möjligt att sätta i kraft lagarna i båda propositionerna samtidigt.

Det som däremot saknas i lagen om avträdelsepension och i den föreslagna ändringen av den lagen är en uttrycklig bestämmelse om preskription av stödmottagarens fordringar på pensionsanstalter. En preskriptionsbestämmelse blir tillämplig genom lagens 24 §, som hänvisar till 19 b § 9 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Å andra sidan säger 19 b § 9 mom. inget om hur preskriptionsbestämmelserna ska tillämpas på fordringar som uppkommit före lagens ikraftträdande, utan bestämmelser om detta finns i 3

mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lag 1332/2003 rörande ändring av lagen om pension för arbetstagare. Därför bör ett nytt moment läggas till i ikraftträdandebestämmelsen i förslaget till lag om ändring av lagen om avträdelsepension. Det nya momentet ska hänvisa till 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lag (1332/2003) i fråga om tillämpningen av 24 § i det aktuella lagförslaget.

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen vara nödvändig och motiverad. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med ovan anförda anmärkningar och följande ändringsförslag.

Detaljmotivering

1. Lag om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

40 §. Med hänvisning till första stycket i den allmänna motiveringen föreslår utskottet att 1 mom. utgår.

2. Lag om ändring av 26 och 30 § i lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare

Lagens rubrik. Utskottet föreslår en teknisk justering av rubriken.

43 §. Med hänvisning till första stycket i den allmänna motiveringen föreslår utskottet att 1 mom. utgår.

3. Lag om ändring av 27 § i lagen om avträdel-seersättning för lantbruksföretagare

Lagens rubrik. Utskottet föreslår en teknisk justering av rubriken.

37 §. Med hänvisning till första stycket i den allmänna motiveringen föreslår utskottet att 1 mom. utgår.

4. Lag om ändring av 24 § i lagen om avträdel-sepension

Ikraftträdandebestämmelsen. Med hänvisning till andra stycket i den allmänna motiveringen föreslår utskottet att ett nytt 3 mom. läggs till i ikraftträdandebestämmelsen.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår jord- och skogsbruksutskottet

att lagförslag 1—4 godkänns med följande ändringar (Utskottets ändringsförslag):

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 16 december 1994 om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) mellanrubriken före 20 §, 20 och 21 § samt 25 § 3 mom. (*utesl.*),
av dem 20 § sådan den lyder i lagarna 1163/1999 och 1326/1999 och 21 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1326/1999 (*utesl.*), samt
fogas till lagen nya 20 a och 21 a § samt till 31 § ett nytt 3 mom. som följer:

Ansökan om och beviljande av avträdelsestöd

20, 20 a, 21, 21 a, 25 och 31 §
(Som i RP)

40 §
(*Utesl.*)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

2.

Lag

om ändring av 26 och 30 § i lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

(Utesl.)

fogas till 26 § ett nytt 3 mom. och till 30 § ett nytt 3 mom. som följer:

26 och 30 §
(Som i RP)

43 §
(Utesl.)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

3.

Lag

om ändring av 27 *(utesl.)* § i lagen om avträdelsetersättning för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

(Utesl.)

fogas till 27 § ett nytt 3 mom. som följer

27 §
(Som i RP)

37 §
(Utesl.)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

4.

Lag

om ändring av 24 § i lagen om avträdelsepension

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 4 januari 1974 om avträdelsepension (16/1974) 24 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1180/2003, som följer:

24 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(1 och 2 mom. som i RP)

*Vid tillämpningen av 24 § 1 mom. i denna lag
iaktas 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i
lagen om ändring och temporär ändring av la-
gen om pension för arbetstagare (1332/2003).
(Nytt 3 mom.)*

Helsingfors den 2 december 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Sirkka-Liisa Anttila /cent
vordf. Harry Wallin /sd
medl. Pertti Hemmilä /saml
Matti Kauppila /vänst
Esko Kiviranta /cent
Katri Komi /cent
Risto Kuisma /sd
Lauri Kähkönen /sd

Esa Lahtela /sd
Minna Lintonen /sd
Eero Lämsä /cent
Reijo Paaajanen /saml
Erkki Pulliainen /gröna
Kimmo Tiilikainen /cent
Pekka Vilkuna /cent
Lasse Virén /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.